

תוכנת הניהול נעה

בועז חנוכי

**בועז חנוכי כותב על הדרך הארוכה
שעשתה תוכנת נעה, מתחילת שנות
ה-90 עד לימים אלה ומתווה את
הדרך לעתיד •**

רקע קצר לאיסוף נתונים ברפתות בישראל
רישום והכנסה מסודרת של נתונים ברפת הישראלית היה מקובל כבר לפני שנים רבות. זו מעין מסורת שהתפתחה מראשית ימי הענף ע"י הדורות הראשונים של הרפתנים בארץ, שהבינו כבר אז את החשיבות של רישום מסודר וקפדני של הנתונים ברפת. מחשוב הרפת התחיל בראשית שנות ה-80 של המאה הקודמת. מאמצע שנות ה-80 אל תוך שנות ה-90 היו ברפתות החלב בישראל שתי תוכנות ניהול טובות בסביבת מע' ההפעלה דוס (DOS). תוכנת גביש מקיבוץ גבעת ברנר ותוכנת ענת מקיבוץ ברור חיל. הנתונים מתוכנות אלו הועברו לספר העדר והתוכנות היו יעילות למדי, אך לא הכילו את כמות הדיקות הלוגיות המלאה הנדרשת לפני שמירת הנתונים בבסיס הנתונים המרכזי, הוא ספר העדר (ס"ע). עובדה זו הצריכה את יחידת המחשב של ספר העדר בהתאחדות להשקיע מאמצים ומשאבים רבים על מנת לבדוק את איכות הנתונים ובמידת הצורך לתקנם מול הרפתן, לפני שמירתם בבסיס הנתונים המרכזי של ס"ע.

שפה משותפת ואחידה, נעה. חנוכי

קבלת ההחלטה ותחילת הדרך של נעה
בתחילת שנות ה-90 התקבלה החלטה בקרב הרפתנים לדרוש מההתאחדות לקחת אחריות על פיתוח תוכנת העתיד של הרפת הישראלית, שתתאים לשנות האלפיים ולסביבת המחשוב ומערכות ההפעלה המודרניות, שהחלו להתפתח במהירות בתקופה זו. לאחר דיונים רבים התקבלה ההחלטה במוסדות ההתאחדות והוחלט לצאת לפרויקט שאפתני של פיתוח תוכנת ניהול לרפת הישראלית. התפיסה הייתה לפתח מערכת ERP שתהווה פתרון כולל ושלם לניהול הרפת, תקטין למינימום את כמות השגויים כבר ברמת המשק, ותשלח לבסיס הנתונים המרכזי בס"ע נתונים נקיים ומלאים. אפרים עזרא ועדי רז ניצחו על מלאכת תכנון וביצוע הפרויקט שכללה בין השאר: אפיון נרחב של המודולים, בחירת כלי הפיתוח, הוצאת המכרז וביצוע.

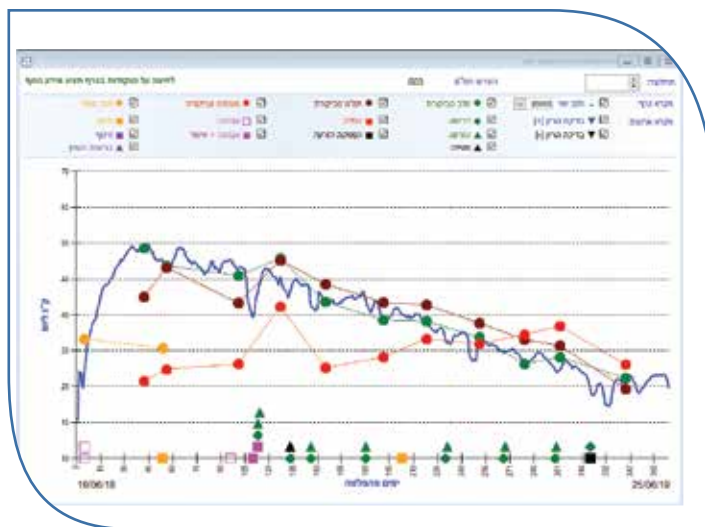
אנשי מקצוע רבים מהענף היו שותפים בכתיבת האפיונים, חב' טכס (לימים NESS) נבחרה לבצע את פרויקט כתיבת

שחוסכות זמן רב לרפתן ומבצעות עבורו את העבודה (קליטת כל נתוני החלב ממשלוחים ומביקורת, הכנת ביקור רופא, שידוך בנטע, תוכנית ייצור ועוד).

5. החדירה המאסיבית של נעה והקונספט הייחודי שלה (קודים אחידים) יצרה מצב של שפה משותפת בה מדברות הרפתות בישראל, עובדה זו מאפשרת השוואת נתונים אמיתית ורחבה בין הרפתות בישראל.

נעה בחו"ל – הסכם עם DeLaval

בשנת 2006 נחתם הסכם עם חב' DeLaval השבדית, שהיא החברה הגדולה בעולם בתחום של ציוד מתקדם לרפתות. במסגרת הסכם זה רכשה החברה את זכויות ההפצה של נעה בחו"ל והתחיל שת"פ במסגרתו פותחה בשבדיה תוכנת הניהול DelPro שהתבססה על הידע והניסיון שהיה בנעה. תוכנת DelPro מותקנת היום ביותר מ-15,000 רפתות ברחבי העולם, תורגמה להרבה שפות וזוכה להצלחה רבה.

גרף תחלובה של נעה

המערכת, כלי הפיתוח נבחר להיות Power Builder, אגב, משמש אותנו עד היום, עדות להיותו בחירה מוצלחת. בשנת 1994 התחילה כתיבת המערכת ובשנת 1997 התקבלה המערכת בהתאחדות והחלו בהתקנת גרסאות ביתא במספר רפתות, דוד דרור מונה למנהל הפרויקט והתוכנה קיבלה את שמה נ.ע.ה (=ניהול עדרי הבקר). ההתחלה לוותה בקשיים, ולאחר שנתיים-שלוש נוספות עלתה רמת אי שביעות הרצון של המשקים מנעה, בהתאחדות הוחלט לבצע שינוי, במסגרתו אני הגעתי לתפקיד מנהל תוכנת נעה ביולי 1999 והחלפתי את דוד דרור לאחר חפיפה.

חישוב מסלול מחדש

לאחר שביצענו ניתוח של מצב המערכת החלטנו על "מיני הסבה" לשינוי פני המערכת וממשק המשתמש, גויס צוות מחב' NESS שתגבר את הצוות בהתאחדות, והמהלך האינטנסיבי יצא לדרך וכלל גם תיקון באגים רבים, ובחודש אפריל 2000 הותקנה הגרסה המחודשת של נעה לראשונה ברפת קיבוצית לניסוי. הניסוי היה מוצלח למדי וחודש לאחר מכן התחלנו בהתקנות מאסיביות של משקים נוספים. צוות נעה הוקם בהדרגה וכלל אנשי פיתוח, תמיכה והדרכה, במהלך השנים 2000-2005 הותקנה נעה במרבית הרפתות בישראל והפכה מאז לסטנדרט הניהול ברפת הישראלית. גרסאות נוספות פותחו לצד גרסת נעה חלב, והן נועדו לתת מענה מקצועי לגורמים נוספים בענף, גרסת בשר לבוקרים, גרסת תמר לתזונאים וגרסת נעמה לתקשורת בין מרכזי המזון לנעה ברפתות. בנוסף פותחו פתרונות ייחודיים לבקר תנובה.

המאפיינים הייחודיים של נעה

תוכנת נעה ייחודית במספר דברים:

1. חבילת ניהול שלמה לרפת הכוללת כמעט את כל המודולים להם זקוק הרפתן לניהול הרפת.
2. נעה כוללת שלל בדיקות לוגיות המוודאות כבר בשלב הכנסת הנתונים שבסיס הנתונים יהיה נקי מנתונים שגויים.
3. פותחו פרוטוקולי תקשורת הקולטים ושולחים למעלה מ-30 סוגים שונים של קבצים למערכות בתוך ומחוץ לרפת. עובדה זו חוסכת זמן רב לרפתן, והוא יכול להתרכז בניתוח הנתונים וקבלת החלטות.
4. פותחו מודולים ייחודיים הכוללים מערכות מומחה

"לאחר שביצענו ניתוח של מצב המערכת החלטנו על "מיני הסבה" לשינוי פני המערכת וממשק המשתמש, גויס צוות מחב' NESS שתגבר את הצוות בהתאחדות, והמהלך האינטנסיבי יצא לדרך וכלל גם תיקון באגים רבים, ובחודש אפריל 2000 הותקנה הגרסה המחודשת של נעה לראשונה ברפת קיבוצית לניסוי.."

תמונת מצב נוכחית

כיום נעה חלב מותקנת ביותר מ-90% מהרפתות בישראל, ובמונחי פרות האחוז גדול אף יותר. נעה מיוצבת למדי וכוללת אפשרויות רבות ומגוונות כאשר כל משתמש בוחר לו את היקף ועומק השימוש שלו בתוכנה. בשנה וחצי האחרונות התחיל בהתאחדות תהליך עמוק של בחינת ההסבה של סביבת הפיתוח של נעה לכלי מודרני יותר, התהליך נקרא בפי אנשי המחשוב "מודרניזציה" של המערכת. תהליך הבדיקה נמשך זמן רב בשל מורכבותו ועלותו הצפויה, והוא קרוב לסיום, ולאחריו נקבל החלטות מתאימות במוסדות ההתאחדות ונצא לפרויקט הסבה.

בזכותם קיים

חשוב להזכיר את האנשים הלא מעטים שתורמים כל השנים להצלחתה של נעה, אנשי ההתאחדות כולל צוות נעה בהתאחדות שעושים כולם עבודה מסורה ואחראית כל השנה ולא תמיד זוכים להכרה הראויה, לולא מסירותם לא ניתן היה להגיע לתוצאות שאנחנו רואים היום. ▲